

“ ...

Davacı ... vekili Av.... tarafından İstanbul (Kapatılan) 12. Ağır Ceza Mahkemesinin 2002/62 E. ve 2007/16 K. sayılı ilamı ile hakkında verilen hapis cezasının bir kısmının ceza infaz kurumunda infaz edildiği, kalan kısmının denetimli serbestlikten yararlanarak tamamladığından bahisle İstanbul (Kapatılan) 12. Ağır Ceza Mahkemesinin ilgili kararıyla el konulan sürücü belgesinin cezanın infaz edilmiş olması dolayısıyla ilgili kurum olan İstanbul Valiliği İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğünden iadesini talep ettiği fakat ilgili kurumun 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun m. 41’in birinci fıkrasının (e) bendi ve dördüncü fıkrasında öngörülen belirli suçlardan kesinleşmiş mahkumiyet kararı ve buna bağlı olarak adli sicil kaydı bulunan kişilerin sürücü belgelerinin iptal edileceği verilmeyeceğine ilişkin düzenleme gerekçe gösterilerek 26/7/2019 tarih ve 95216523-147.99-73133 sayılı işlem ile başvurusunun reddine dair işlemin hukuka ve Anayasaya aykırı olduğu gerekçesi ile iptali işleminin İSTANBUL VALİLİĞİ’ne karşı açılan davada işin gereği görüldü.

Uyuşmazlık, davacının İstanbul (Kapatılan) 12. Ağır Ceza Mahkemesinin 2002/62 E. ve 2007/16 K. sayılı ilamı ile hakkında verilen hapis cezasının Uyuşturucu madde imalatı ve ticareti suçundan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 403. maddesi kapsamında olması karşısında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun m. 41’in birinci fıkrasının (e) bendi ve dördüncü fıkrasında öngörülen belirli suçlardan kesinleşmiş mahkumiyet kararı ve buna bağlı olarak adli sicil kaydı bulunan kişilerin sürücü belgelerinin iptal edilmesi ile ilgilidir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi başlıklı 152. maddesinde” Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin İleri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır. Mahkeme, Anayasaya aykırılık iddiasını ciddi görmezse bu iddia, temyiz merciince esas hükümle birlikte karara bağlanır. Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere beş ay içinde kararını verir ve açıklar. Bu süre içinde karar verilmezse mahkeme davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırır. Ancak, Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse, mahkeme buna uymak zorundadır. Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünü Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz.” hükmü bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Kanun önünde eşitlik başlıklı 10. maddesinde “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (Ek fıkra: 7/5/2004-5170/1 md.) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. (Ek cümle; 7/5/2010-5982/1 md.) Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” hükmü bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması başlıklı 13. maddesinde “(Değişik: 3/10/2001-4709/2 md.) Temel hak ve hürriyetler, özlerine

dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” hükmü bulunmaktadır.

Karayolları Trafik Kanunu'nun sürücü adaylarında aranacak şartlar başlıklı 41. maddesinin Sürücü belgesi alacakların şeklinde başlayan 1. fıkrasının (e) bendinde “Adli sicilinde, 26/9/2004 tarihi: ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 188, 190 ve 191 inci maddeleri, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinin yedinci fıkrası, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin ikinci ve takip eden fıkralarında belirtilen suçlardan hüküm giydiğine dair kayıt bulunmaması, .. zorunludur.” hükmü bulunmaktadır.

Aynı maddenin dördüncü fıkrasında; “Sürücü belgesi alındıktan sonra bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen suçlardan biri ile mahkûmiyet halinde bu kişilerin sürücü belgeleri, bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen şartlar sağlanıncaya kadar geri alınır. Bu Kanunun 48 inci madde hükümleri saklıdır” hükmü bulunmaktadır.

Uyuşturucu madde imalatı ve ticareti suçundan mahkûmiyet karan verilip bu karar kesinleştğinde, Karayolları Trafik Kanunu'nun madde 41/4 uyarınca hükümlünün ehliyetinin geri alınması şartı oluşmaktadır. Bu kapsamda bulunan kişilerin ehliyetlerini suçun işlenmesinden önce hak ederek aldığından kazanılmış hak iddiasında bulunması mümkün bulunmamaktadır. Yeniden sürücü belgesi alabilmesi için 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu m. 9 ve 12'de öngörülen sürelerin geçmesi sonrası adli sicil kaydının silinme başvurusu ile adli sicil kaydının silinmesi gerekmektedir.

Mahkememizce yapılan değerlendirmede, Karayolları Trafik Kanunu'nun madde 41/1-e ve m.41/4'ün getirdiği düzenleme ve kısıtlamanın sebep ve gerekçesi yeterli görülmemeyerek, getirilen uzun süreli yasak ile kanun metninde seçilen suçlar arasında makul illiyet bağı kurulamamış olup ehliyetin uzun süreli iptalini sağlayan, madde kapsamındaki suçların ehliyetin şahıslara, yazılı ve fiili kullanıma dayalı sınav sonucu verilmesinde ana unsur olan trafik sürüş yeteneği, trafikte can ve mal güvenliğinin tehlikeye düşürülmemesi hususları açısından, kapsam dışı ve içi suçlar açısından bir ilgi kurulamamıştır.

Bu durumda yasal düzenlemelerin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması başlıklı 13. maddesinde yer alan “ölçülülük” kriterine uygun düşmediği, şahısların uyuşturucu madde imal etme, ticaretini yapma veya bulundurma suçlarından, 5607 sayılı Kanuna veya 6136 sayılı Kanuna muhalefet suçlarından adli sicil kaydının bulunması ile sürücü belgesine sahip olması ve araç kullanması arasında sebep-sonuç ilişkisi bulunmadığı değerlendirilmesi yapılarak Karayolları Trafik Kanunu'nun madde 41/1-e ve m.41/4'ün getirdiği düzenleme ve kısıtlamaların ölçülülük ve eşitlik ilkeleri kapsamında Anayasanın 10. ve 13. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılarak davacının anayasaya aykırılık itirazı ciddi ve makul kabul edilerek. Anayasaya aykırılık yönünden incelenmek ve karar verilmek üzere dava dosyasının Anayasa Mahkemesine gönderilmesine Mahkememiz dosyasının Anayasa Mahkemesinden karar gelinceye veya Anayasa Mahkemesinin karar alma süresi geçinceye kadar bekletilmesine 12/06/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.”